

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1965

Vyhlásené: 30.06.1965 Časová verzia predpisu účinná od: 01.09.2003 do: 31.12.2005

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

59

ZÁKON

zo 17. júna 1965

o výkone trestu odňatia slobody

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Oddiel 1

Základné ustanovenia

§ 1

Účel výkonu trestu odňatia slobody

(1) Účelom výkonu trestu odňatia slobody je zabrániť odsúdenému v ďalšom páchaní trestnej činnosti a sústavne ho pripravovať k tomu, aby viedol riadny život občana.

(2) Vo výkone trestu odňatia slobody sa musí rešpektovať prirodzená dôstojnosť ľudskej osobnosti, nesmú byť použité kruté, alebo ľudskú dôstojnosť ponižujúce spôsoby zaobchádzania a trestania.

§ 2

Prostriedky na dosiahnutie účelu výkonu trestu odňatia slobody

Pri zaobchádzaní s odsúdenými vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „výkon trestu“) sa využívajú prostriedky osobitných výchovných postupov, kultúrno-osvetovej práce, zamestnávania odsúdených, ustanoveného poriadku a disciplíny (režimu) v miestach, v ktorých sa trest odňatia slobody (ďalej len „trest“) vykonáva.

§ 3

Miesta výkonu trestu

(1) Trest sa vykonáva v nápravnových ústavoch, v nápravnových ústavoch pre mladistvých a vo vojenských nápravných útvaroch. V ústavoch na výkon¹⁾ väzby možno zriaďovať samostatné oddelenia na výkon trestu.

(2) Nápravnových ústavov a nápravnových ústavov pre mladistvých (ďalej len „ústav“) zriaďuje a zrušuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Vojenské nápravné útvary zriaďuje a zrušuje Ministerstvo obrany Slovenskej republiky.

(3) Ak to vyžaduje zdravotný stav odsúdeného, trest sa na nevyhnutne potrebný čas vykonáva v osobitnej nemocnici pre obvinených a odsúdených (ďalej len „nemocnica“) zriadenej ministerstvom.

(4) Ak je ohrozené zdravie alebo život odsúdeného a nemožno mu poskytnúť primeranú liečebnú starostlivosť v ústave alebo nemocnici, trest sa na nevyhnutne potrebný čas vykonáva v inom

zdravotníckom zariadení, pričom odsúdeného stráži Zbor väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „zbor“).

(5) Odsúdeného možno umiestniť v cele samostatne, ak

- a) odsúdený o to požiada a v ústave sú na to vytvorené podmienky,
- b) orgán činný v trestnom konaní to nariadi,
- c) riaditeľ ústavu tak rozhodne z dôvodu ochrany bezpečnosti odsúdeného alebo iných osôb.

§ 4

Súčinnosť orgánov a právnických osôb pri výkone trestu

(1) Miestne orgány štátnej správy, obce, právnické osoby a záujmové združenia občanov spolupracujú so zborom pri plnení úloh smerujúcich k dosiahnutiu účelu výkonu trestu.

(2) V ústave sa spravidla zriadi poradný zbor zložený z pedagógov, psychológov a iných odborníkov; na ministerstve možno na prehĺbenie odbornosti a na zvýšenie účinnosti výkonu trestu zriadiť poradný orgán.

Oddiel 2

Diferenciácia výkonu trestu v nápravnových ústavoch a ústavoch na výkon väzby

Nápravnových skupiny

§ 5

(1) Trest sa vykonáva oddelene podľa pohlavia a oddelene na dospelých a mladistvých. V ústavoch sa trest vykonáva diferencovane v troch nápravnových skupinách.

(2) O tom, do ktorej nápravnových skupiny sa odsúdený zaradiť, rozhoduje súd. O tom, do ktorého ústavu sa odsúdený umiestni, rozhoduje generálne riaditeľstvo zboru, pričom prihliada najmä na konkrétne potreby resocializácie odsúdeného.

(3) Výkonom trestu v nápravnových skupinách sa sleduje cieľ, aby menej narušení odsúdení vykonávali trest oddelene od viac narušených odsúdených a aby sa pri zaobchádzaní s odsúdenými, u ktorých to vyžaduje vyšší stupeň alebo povaha ich narušenia, uplatňovali účinnejšie prostriedky na ich nápravu. V nápravnových skupinách sa trest vykonáva podľa zásady, že čím je vyššia nápravnová skupina, tým je menší rozsah práv odsúdených vo výkone trestu a tým je väčší rozsah ich obmedzení; obdobne diferencovane sú upravené aj formy zamestnávania odsúdených a kultúrno-osvetovej práce, rozsah oprávnení samosprávy a spôsob stráženia.

§ 6

(1) Ak odsúdený, ktorý bol zaradený do vyššej nápravnových skupiny, prejavuje vzorným správaním a statočným pomerom k práci po dlhší čas snahu po náprave, môže ho súd preradiť do nižšej nápravnových skupiny.

(2) Ak odsúdený porušuje sústavne a závažným spôsobom ustanovený poriadok alebo disciplínu pri výkone trestu alebo ak spácha počas výkonu trestu trestný čin, môže ho súd preradiť do vyššej nápravnových skupiny.

(3) O preradení rozhoduje súd na návrh prokurátora alebo riaditeľa nápravnových ústavu alebo na žiadosť odsúdeného alebo aj bez takého podnetu. Odsúdený môže podať žiadosť o preradenie do nižšej nápravnových skupiny po vykonaní tretiny trestu, a ak je zaradený do

tretej nápravno výchovnej skupiny, po vykonaní polovice trestu, vždy však najskôr po uplynutí 6 mesiacov od nastúpenia výkonu trestu; ďalšiu žiadosť môže odsúdený podať až po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu o jeho predchádzajúcej žiadosti.

§ 8

Vnútoraná diferenciacia

(1) V rámci nápravno výchovných skupín sa odsúdení rozdeľujú do kolektívov, ktoré spravidla spoločne pracujú a sú spoločne ubytované. Zaraďovanie odsúdených do jednotlivých kolektívov sa uskutočňuje podľa veku a správania tak, aby boli oddelení odsúdení, u ktorých je predpoklad účinnejšieho ovplyvňovania, odsúdení za trestné činy spáchané z nedbanlivosti a menej narušení od ostatných odsúdených.

(2) V záujme zvýšenia účinnosti zaobchádzania s odsúdenými s prihliadnutím na osobnosť odsúdeného a možnosť jeho účinnejšieho ovplyvnenia možno odsúdených umiestniť do polootvorených alebo otvorených oddelení príslušnej nápravno výchovnej skupiny so zmierneným režimom nápravno výchovného procesu a s rozšírenými možnosťami samosprávy, ktoré sa môžu zriaďovať pri ústavoch.

(3) Odsúdeného za obzvlášť závažný trestný čin, ktorý spáchal ako člen organizovanej skupiny alebo zločineckej skupiny a ktorého súd na výkon trestu zaradil do III. nápravno výchovnej skupiny, možno umiestniť na oddelení výnimočných trestov v ústave, v ktorom sa taký trest vykonáva.

§ 9

Výkon trestu u odsúdených so zníženou pracovnou schopnosťou alebo postihnutých chybami

Odsúdení, pracovná schopnosť ktorých je podstatne znížená alebo u ktorých to vyžaduje ich telesný alebo duševný stav, sa umiestňujú do nápravno výchovných ústavov alebo oddelení, v ktorých výkon trestu je upravený so zreteľom na ich schopnosti a stav. Práva a obmedzenia, ktoré vyplývajú z nápravno výchovnej skupiny, do ktorej boli zaradení, zostávajú nedotknuté.

§ 9a

Výkon trestu u žien

(1) Výkon trestu odňatia slobody je vylúčený u tehotnej ženy a ženy, ktorá sa stará o vlastné dieťa mladšie ako jeden rok.

(2) Výkon trestu u žien, ktoré prekročili 60. rok veku, sa vykonáva tak, aby bol výkon trestu primeraný tomuto veku a ich zdravotnému stavu, predovšetkým sú zaraďované do osobitných kolektívov.

(3) Na výkon trestu žien sa použijú ustanovenia tohto zákona s prihliadnutím na ich fyziologické a psychické osobitosti.

§ 9b

Výkon výnimočného trestu

(1) Odsúdenému, ktorému bol uložený výnimočný trest odňatia slobody, nemožno spôsob výkonu trestu zmeniť.

(2) Odsúdení, ktorým bol uložený výnimočný trest, sú umiestňovaní do určeného ústavu. Podrobnosti o výkone trestu osôb odsúdených na výnimočný trest upraví Poriadok výkonu trestu odňatia slobody.

§ 9c**Výkon trestu cudzincov**

(1) Pri umiestňovaní do ústavov odsúdených, ktorí nie sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky (ďalej len „cudzinci“), podľa možnosti sa postupuje tak, aby cudzinci rovnakej národnosti alebo hovoriaci rovnakým alebo obdobným jazykom mohli spolu komunikovať.

(2) Ústav cudzinca bezprostredne po prijatí do výkonu trestu poučí o práve obracať sa na diplomatickú misiu a konzulárny úrad štátu, ktorého je táto osoba štátnym občanom; ak je cudzincom utečenec alebo osoba bez štátneho občianstva, ústav ho poučí o práve obracať sa na diplomatickú misiu štátu povereného chrániť jeho záujmy alebo na medzinárodné orgány a medzinárodné organizácie, ktorých úlohou je tieto záujmy chrániť.

(3) Ústav poučí cudzinca o práve na prijatie konzulárnej návštevy. Taká návšteva sa nezapočítava do návštev podľa § 12.

(4) Ústav poučí cudzinca bezprostredne po prijatí do výkonu trestu o možnosti podať žiadosť o odovzdanie na výkon trestu do štátu, ktorého je štátnym občanom, ako aj o právnych dôsledkoch tohto odovzdania, ak taký postup umožňuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(5) Ústav poučí cudzinca o jeho právach a povinnostiach v jazyku, ktorému rozumie; príslušník zboru o poučení vyhotoví záznam, ktorý cudzinec podpíše; ak záznam odmietne alebo ho nemôže podpísať, príslušník zboru urobí o tom poznámku do záznamu.

Oddiel 3**Práva a povinnosti odsúdených vo výkone trestu****§ 10****Všeobecné ustanovenie**

(1) Odsúdení majú popri povinnostiach vyplývajúcich zo zákonov a iných predpisov aj povinnosti uložené podľa tohto zákona. Po dobu výkonu trestu môžu sa odsúdeným obmedziť len tie občianske práva, výkon ktorých by bol v rozpore s účelom výkonu trestu (§ 1) alebo ktoré sa nemôžu vzhľadom na výkon trestu uplatniť.

(2) Ak sa proti odsúdenému vo výkone trestu vedie trestné konanie a je splnený dôvod väzby podľa § 67 Trestného poriadku, uplatnia sa proti nemu primerane obmedzenia, ktoré by si podľa zákona vyžadoval dôvod väzby, najmä odlúčenie spolupáchateľov trestného činu, cenzúra korešpondencie, povoľovanie návštev a prípadné nezaraďovanie odsúdeného do práce.

§ 11**Základné sociálne práva odsúdených**

(1) Vo výkone trestu sa pre odsúdených vytvárajú také materiálne a kultúrne podmienky života, aby bol zabezpečený ich primeraný telesný a psychický rozvoj. V súlade s tým sa určia náležitosti a podmienky stravovania tak, aby zodpovedali odporúčaným výživovým dávkam; pritom sa prihliada na obťažnosť vykonávanej práce a zdravotný stav odsúdeného. Náležitosti a podmienky ubytovania a vystrojovania sa určia v súlade so všeobecnými hygienickými požiadavkami a príslušnými hygienickými normami,^{1a)} pričom ubytovacia plocha v cele pripadajúca na odsúdeného musí byť najmenej 3,5 m², ktorá sa môže v odôvodnených prípadoch na nevyhnutne potrebný čas zmenšiť. Pre každého odsúdeného musí byť v cele zabezpečené lôžko s matracom, podhlavníkom a prikrývkou a skrinka na uloženie osobných vecí. Cely pre odsúdených zaradených do III. nápravno-výchovnej skupiny sú vybavené sociálnym zariadením a umývadlom s pitnou vodou.

Ubytovacie priestory pre ostatných odsúdených sú spravidla vybavené spoločným sociálnym zariadením vrátane umývadla s pitnou vodou. Odievanie odsúdených musí zodpovedať klimatickým a mikroklimatickým podmienkam a musí dostatočne chrániť ich zdravie.

(2) Odsúdeným sa zabezpečuje osemhodinový spánok, čas potrebný na osobnú hygienu a upratovanie, najmenej jednohodinová vychádzka a primerané osobné voľno.

(3) Odsúdeným sa poskytujú zdravotnícke služby v rozsahu a za podmienok ustanovených všeobecnými predpismi o starostlivosti o zdravie ľudu; organizáciu a výkon zdravotníckych služieb poskytovaných odsúdeným upraví minister spravodlivosti po dohode s ministrom zdravotníctva.

(4) Zdravotné poistenie, nemocenské poistenie, dôchodkové zabezpečenie, poistenie zodpovednosti za škodu a poistenie v nezamestnanosti odsúdených upravujú osobitné predpisy.^{1b)}

(5) Na odsúdených cudzincov sa počas výkonu trestu vzťahuje zdravotné poistenie, nemocenské poistenie, dôchodkové zabezpečenie, poistenie zodpovednosti za škodu a poistenie v nezamestnanosti v rovnakom rozsahu ako na ostatných odsúdených, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(6) Odsúdenému, ktorý nie je zaradený do práce pre vek, zdravotný stav alebo nedostatok pracovnej príležitosti, ústav poskytuje zo svojho rozpočtu sociálne vreckové, ak ústav neeviduje jeho peňažné prostriedky podľa § 14a vrátane úložného podľa § 29 alebo iné príjmy podľa § 29a a 29b. Sociálne vreckové je peňažná dávka poskytovaná odsúdenému, ktorý pre svoje sociálne postavenie nemá peňažné prostriedky na nákup liekov, ktoré nemožno poskytnúť bezplatne podľa osobitného predpisu,^{1c)} a na zabezpečenie základných hygienických potrieb počas výkonu trestu, ak ich nemožno poskytnúť odsúdenému bezplatne; ich skladbu a množstvo určí riaditeľ ústavu v ústavnom poriadku.

(7) Sociálne vreckové je 2 % sumy zo životného minima;^{1d)} na celé koruny sa zaokrúhľuje až celková peňažná suma poskytnutého sociálneho vreckového určeného na výplatu tak, že halierové sumy do 50 halierov vrátane sa zaokrúhľujú smerom nadol a halierové sumy nad 50 halierov smerom nahor.

(8) Ak sú splnené podmienky podľa odseku 6 na poskytovanie sociálneho vreckového len za časť kalendárneho mesiaca, jeho výška je jedna tridsatina na deň zo sociálneho vreckového vypočítaného a zaokrúhleného podľa odseku 7.

(9) Za evidované peňažné prostriedky podľa odseku 6 sa nepovažuje udelená finančná odmena podľa § 19 ods. 2 písm. e).

§ 12

Korešpondencia, veci osobnej potreby a návštevy

(1) Odsúdený smie prijímať a odosielať korešpondenciu bez obmedzenia. Riaditeľ ústavu a ním poverená osoba sú oprávnení nahliadnuť do korešpondencie odsúdeného, s výnimkou petícií, sťažností, žiadostí a návrhov adresovaných štátnym orgánom a korešpondencie s advokátom, adresovanej na jeho pracovisko.

(2) Rozsah osobnej korešpondencie a vecí osobnej potreby sa obmedzí u osoby odsúdenej za obzvlášť závažný trestný čin,^{1e)} ktorá je zaradená na výkon trestu do III. nápravno-výchovnej skupiny; pri ostatných odsúdených sa obmedzí možnosťou ich uloženia v cele.

(3) Odsúdený smie prijímať návštevy blízkych osôb²⁾ v rozsahu určenom poriadkom výkonu trestu odňatia slobody pre nápravno-výchovnú skupinu, do ktorej je zaradený. Najmenej však raz za 2 týždne pri zaradení do I. nápravno-výchovnej skupiny, raz za mesiac pri zaradení do II.

nápravno-výchovnej skupiny a raz za 6 týždňov pri zaradení do III. nápravno-výchovnej skupiny. Ak je to v záujme jeho nápravy alebo ak je pre to iný závažný dôvod, môže sa mu povoliť návšteva inej osoby. Návštevy odsúdených zaradených do II. a III. nápravno-výchovnej skupiny sa organizujú bez priameho kontaktu. Riaditeľ ústavu môže v odôvodnených prípadoch výnimočne povoliť vykonanie návštevy iným spôsobom.

(4) Na požiadanie sa príslušníkom rodiny odsúdeného, ako aj jeho obhajcoví podávajú oznámenia o stave a správaní sa odsúdeného.

§ 13

Knihy a iné publikácie

(1) Odsúdený môže odoberať a čítať dennú tlač, knihy a iné publikácie podľa svojho záujmu, duchovných potrieb a vierovyznania v rozsahu, ako je umožnené ostatným členom spoločnosti.

(2) V zariadeniach na výkon trestu (§ 3) sú zriadené knižnice vybavené literatúrou podobne ako verejné knižnice, v ktorých si odsúdení môžu požičiavať knihy podľa vlastného výberu; knižnice sú vybavené aj platnými právnymi predpismi a rôznou odbornou a náboženskou literatúrou.

§ 14

Prijímanie balíkov

(1) Odsúdený má právo raz za tri mesiace prijať balík s potravinami a vecami osobnej potreby do hmotnosti piatich kilogramov. Balík možno odsúdenému doručiť len poštou.

(2) Balík nesmie obsahovať cennosti, alkoholické nápoje, lieky, omamné látky, psychotropné látky, ich prekurzory, jedy a iné obdobné látky, potraviny podliehajúce rýchlej skaze, doma vyrobené potravinové konzervy, tlačoviny alebo predmety propagujúce národnostnú, rasovú, etnickú alebo náboženskú neznášanlivosť, fašizmus alebo iné hnutia smerujúce k potlačeniu práv a slobôd občanov, násilie, krutosť alebo ohrozujúce mravnosť, zbrane, strelivo a akékoľvek predmety, ktoré možno zneužiť na zmarenie účelu výkonu trestu.

(3) Ak balík obsahuje vec uvedenú v odseku 2, tá sa vráti odosielateľovi na náklady odosielateľa alebo odsúdeného. Ak je podozrenie, že vec súvisí s trestným činom alebo priestupkom, príslušník zboru je povinný vec neodkladne odovzdať príslušnému štátnemu orgánu.

§ 14a

Prijímanie peňažných prostriedkov a iné finančné operácie, nákup potravín, vecí osobnej potreby a tlače

(1) Odsúdenému sa v účtovnej evidencii na účte cudzích prostriedkov ústavu na jeho konte počas výkonu trestu evidujú peňažné prostriedky:

- a) vreckové vrátane jeho zvýšenia a nevyčerpané vreckové z rozúčtovania pracovnej odmeny podľa § 29 ods. 4, vreckové z peňažnej odmeny za výkon iných prospešných prác mimo ústavu podľa § 29a ods. 2 písm. b),
- b) úložné z rozúčtovania pracovnej odmeny podľa § 29 ods. 4 a úložné z peňažnej odmeny za výkon iných prospešných prác mimo ústavu podľa § 29a ods. 2 písm. c),
- c) vreckové z dávky dôchodkového zabezpečenia^{2a)} (ďalej len „dôchodok“) podľa § 29b ods. 6.

(2) Odsúdenému sa počas výkonu trestu okrem peňažných prostriedkov podľa odseku 1 evidujú v účtovnej evidencii na účte cudzích prostriedkov ústavu na jeho konte aj ďalšie peňažné prostriedky

- a) v slovenskej mene, ktoré sa odsúdenému odobrali pri nástupe do výkonu trestu, pri návrate z voľna na opustenie ústavu alebo pri návrate z prerušenia výkonu trestu,
- b) v slovenskej mene, ktoré boli odsúdenému zaslané poštovou poukážkou alebo prevodom na bankový účet ústavu fyzickou osobou alebo právnickou osobou,
- c) úložné z dôchodku podľa § 29b,
- d) udelené odsúdenému ako finančná odmena podľa § 19 ods. 2 písm. e),
- e) v slovenskej mene prijaté podľa odseku 5,
- f) v slovenskej mene, ktoré odsúdený získal iným spôsobom ako podľa písmen a) až e).

(3) Odsúdenému sa počas výkonu trestu okrem peňažných prostriedkov podľa odseku 1 a peňažných prostriedkov podľa odseku 2 uschovávajú v pokladni ústavu aj ďalšie peňažné prostriedky

- a) v cudzej mene, ktoré sa odsúdenému odobrali pri nástupe do výkonu trestu, pri návrate z voľna na opustenie ústavu alebo pri návrate z prerušenia výkonu trestu,
- b) v cudzej mene prijaté podľa odseku 5,
- c) v cudzej mene, ktoré odsúdený získal iným spôsobom ako podľa písm. a) a b). Tieto peňažné prostriedky sa evidujú podľa osobitného predpisu.^{2b)}

(4) Odsúdenému sa počas výkonu trestu okrem peňažných prostriedkov podľa odseku 1 a ďalších peňažných prostriedkov podľa odsekov 2 a 3 evidujú v pokladni ústavu aj uschované ceniny a ďalej najmä vkladné knižky, vkladové listy, platobné bankové karty a iné doklady preukazujúce existenciu účtu v banke alebo pobočke zahraničnej banky, z ktorých výberom alebo ich predajom prostredníctvom súdu alebo súdneho exekútora podľa osobitného predpisu^{2c)} možno uspokojovať pohľadávky oprávnených.

(5) Odsúdený umiestnený v otvorenom oddelení alebo poloopenom oddelení môže prijať slovenskú menu a cudziu menu aj pri návšteve blízkych osôb.²⁾ Z takto prijatej slovenskej meny a cudzej meny si môže odsúdený ponechať najviac 500 Sk alebo, ak ide o cudziu menu, prepočet rovnajúci sa tejto sume; zostatok slovenskej meny sa prevedie na účet cudzích prostriedkov ústavu na konto odsúdeného, zaeviduje sa podľa odseku 2 písm. e); zostatok cudzej meny podľa odseku 3 písm. b) sa zaeviduje podľa osobitného predpisu^{2b)} a uschová v pokladni ústavu. Spôsob odoberania prevyšujúcej sumy určí riaditeľ ústavu.

(6) Odsúdený má právo najmenej dva razy mesačne v určený pracovný deň na nákup potravín a vecí osobnej potreby v primeranom množstve v ústavnej predajni; ich skladbu, množstvo a termín určí riaditeľ ústavu. Nákup sa realizuje z peňažných prostriedkov podľa odseku 1, a ak ich odsúdený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov odsúdeného podľa odseku 2 písm. a) až e) a až potom podľa odseku 3 písm. a) a b) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu, ak ďalej nie je ustanovené inak. Nákup je povolený len formou bezhotovostného styku s výnimkou otvoreného oddelenia alebo poloopeného oddelenia, kde je nákup povolený platbou v hotovosti.

(7) Riaditeľ ústavu umožní odsúdenému predplatiť si dennú tlač, tlačoviny a objednať knihy podľa vlastného výberu s výnimkou tlačovín alebo materiálov uvedených v § 14 ods. 2. Nákup sa realizuje z peňažných prostriedkov podľa odseku 1, a ak ich odsúdený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov odsúdeného podľa odseku 2 písm. a) až e) a až potom podľa odseku 3 písm. a) a b) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu, ak ďalej nie je ustanovené inak. Úhrada sa vykoná formou bezhotovostného styku v Slovenskej republike.

(8) Riaditeľ ústavu umožní odsúdenému na základe písomnej žiadosti poukázať raz mesačne blízky osobám²⁾ formou bezhotovostného styku v Slovenskej republike určenú sumu z peňažných prostriedkov podľa odseku 1; ak ich odsúdený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov podľa odseku 2 písm. a) až e) a až potom podľa odseku 3 písm. a) a b) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu, ak ďalej nie je ustanovené inak. Poplatky a iné výdavky spojené s poukázaním ďalších peňažných prostriedkov znáša odsúdený.

(9) Riaditeľ ústavu umožní odsúdenému čerpať ním určenú sumu pri udelení voľna na opustenie ústavu z peňažných prostriedkov podľa odseku 1; ak ich odsúdený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov odsúdeného podľa odseku 2 písm. a) až e) a až potom podľa odseku 3 písm. a) a b) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu, ak ďalej nie je ustanovené inak. Čerpanie sa vykoná formou výplaty v hotovosti v slovenskej mene.

(10) Odsúdený môže čerpať peňažné prostriedky z úložného podľa odseku 1 písm. b) za podmienok a na účely podľa odsekov 6 až 9, ak ich výška prevyšuje sumu podľa osobitného predpisu;¹⁴⁾ úhrn čerpania nesmie v kalendárnom mesiaci presiahnuť sumu podľa osobitného predpisu.¹⁴⁾ Čerpanie vreckového z peňažných prostriedkov podľa odseku 1 písm. a) a c) sa odsúdenému neobmedzuje.

(11) Odsúdený môže čerpať z ďalších peňažných prostriedkov podľa odseku 2 písm. a) až e) a podľa odseku 3 písm. a) a b) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu za podmienok a na účely podľa odsekov 6 až 9, len ak súčasne

- a) v predchádzajúcom mesiaci boli vykonané zrážky na pohľadávky zboru alebo pohľadávky ostatných oprávnených aspoň v požadovanej výške čerpania podľa odsekov 6 až 9,
- b) zostatok po úhrade podľa písmena a) nie je nižší ako suma predpokladaného cestovného do miesta jeho trvalého pobytu na území Slovenskej republiky spolu s výškou stravného na deň podľa osobitných predpisov;²⁴⁾ ak ide o cudzinca, do najbližšieho miesta sídla zastupiteľského úradu štátu, ktorého je držiteľom cestovného dokladu, a ak je cudzincom osoba bez štátneho občianstva, do miesta jeho narodenia,
- c) čerpaná suma v kalendárnom mesiaci nepresiahne výšku ustanovenú osobitným predpisom.¹⁴⁾

(12) Ak úhrn peňažných prostriedkov odsúdeného podľa odseku 1 a odseku 2 písm. a) až e) a odseku 3 písm. a) a b) neprevýši sumu podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ a súčasne neboli splnené ani podmienky podľa odsekov 10 a 11 a odsúdený písomne požiada o ich čerpanie, riaditeľ povolí čerpanie len v prípade

- a) zakúpenia liečebnej alebo zdravotníckej pomôcky v štandardnom vyhotovení, ak ju nemožno poskytnúť bezplatne podľa osobitného predpisu,¹⁴⁾
- b) úhrady nevyhnutne potrebných protetických prác alebo liekov, ktoré nemožno poskytnúť bezplatne podľa osobitného predpisu,¹⁴⁾
- c) výdavkov spojených s udelením voľna na opustenie ústavu z mimoriadnych dôvodov,
- d) nákupu nevyhnutných základných hygienických potrieb alebo
- e) úhrady daní a poplatkov.

(13) Finančnú odmenu podľa odseku 2 písm. d) môže použiť odsúdený ako vreckové podľa odseku 1 písm. a) a c).

(14) Ďalšie peňažné prostriedky podľa odseku 2 písm. f) a odseku 3 písm. c) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu sa použijú na

- a) úhradu pohľadávok zboru alebo pohľadávok ostatných oprávnených evidovaných v ústave voči odsúdenému,
- b) doplnenie predpokladanej sumy cestovného do miesta trvalého pobytu odsúdeného na území Slovenskej republiky spolu s výškou stravného na deň podľa osobitného predpisu;^{2d)} ak ide o cudzinca, do najbližšieho miesta sídla zastupiteľského úradu štátu, ktorého je držiteľom cestovného dokladu, a ak je cudzincom osoba bez štátneho občianstva, do miesta jeho narodenia,
- c) nákup nevyhnutných základných hygienických potrieb odsúdeného.
- Spôsob použitia ďalších peňažných prostriedkov podľa písmen a) až c) si určí odsúdený, inak spôsob použitia určí ústav.

(15) Odsúdený nemôže používať peňažné prostriedky podľa odseku 1 a ďalšie peňažné prostriedky podľa odsekov 2 a 3 na účel a spôsobom, ktoré sú v rozpore s § 1 ods. 1.

(16) Ak sa voči odsúdenému uplatňuje náhrada škody na majetku štátu v správe ústavu spôsobenej jeho zavinením podľa § 32, je povinný uhradiť ju z úložného podľa odseku 1 písm. b) alebo z ďalších peňažných prostriedkov podľa odsekov 2 a 3, najneskôr však v deň prepustenia z výkonu trestu podľa odseku 17. Ak úložné podľa odseku 1 písm. b) alebo ďalšie peňažné prostriedky podľa odsekov 2 a 3 nepostačujú, zostatok alebo súhrn zostatkov sa uplatní ako pohľadávka zboru.

(17) Pri prepustení z výkonu trestu sa odsúdenému vyplatí z pokladne zostatok z úložného podľa odseku 1 písm. b) a ďalšie peňažné prostriedky podľa odsekov 2 a 3 a vydajú ceniny a veci podľa odseku 4. Ak pri prepustení odsúdeného z výkonu trestu ústav nemá v pokladni k dispozícii dostatok peňažných prostriedkov, vyplatí sa mu najviac suma podľa osobitného predpisu;^{1d)} zostávajúce peňažné prostriedky sa odsúdenému zašlú neodkladne na ním uvedenú adresu.

(18) Podrobnosti o prijímaní peňažných prostriedkov, nákupe potravín, vecí osobnej potreby, tlače a ostatných finančných operáciách ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 15

Ochrana práv odsúdených

(1) Odsúdený smie na uplatnenie svojich práv a oprávnených záujmov podávať sťažnosti a žiadosti príslušným orgánom; sťažnosť, prípadne žiadosť sa musí bez meškania odoslať orgánu, ktorému je adresovaná. V zariadeniach zboru, v ktorých sa vykonáva trest, sa vytvárajú také podmienky na podávanie sťažností a žiadostí odsúdených, aby bolo vylúčené ich zneužitie. Riaditeľ ústavu určí okruh osôb poverených preberaním a odosielaním sťažností a žiadostí a ich evidenciou.

(2) Ak odsúdený o to žiada, umožní sa mu rozhovor s riaditeľom nápravno-výchovného ústavu, prokurátorom, sudcom alebo orgánom, ktorý vykonáva kontrolu nápravno-výchovného ústavu.

(3) Odsúdený má právo na poskytovanie právnej pomoci právnym zástupcom, ktorý má oprávnenie v medziach svojho splnomocnenia korešpondovať s odsúdeným a hovoriť s ním bez obmedzenia. Správa ústavu je povinná vytvoriť podmienky, aby osoba poverená zborom mohla rozhovory medzi odsúdeným a právnym zástupcom vidieť, nie však počuť.

(4) Príslušníci Sboru nápravnej výchovy sú povinní dbať o zachovávanie práv, ktoré majú odsúdení vo výkone trestu.

§ 16**Samospráva odsúdených**

(1) Samosprávy odsúdených v I. nápravno-výchovnej skupine a v otvorených a polootvorených oddeleniach I. a II. nápravno-výchovnej skupiny sa volia na 1 rok príslušnými kolektívmi odsúdených v tajných voľbách; v II. a III. nápravno-výchovnej skupine samosprávy vymenúva riaditeľ ústavu na 1 rok; v odôvodnených prípadoch môže riaditeľ ústavu zvoleného alebo vymenovaného člena samosprávy odvolať. V III. nápravno-výchovnej skupine sa celoustavná samospráva nezriaďuje. V ústavoch, v ktorých odsúdení vykonávajú výnimočný trest, sa samospráva nezriaďuje.

(2) Podľa odseku 1 sa postupuje pri voľbe, prípadne vymenúvaní odsúdených do celoustavných samospráv.

(3) Poslaním samosprávy je viesť odsúdených k samostatnému riešeniu otázok, ktoré súvisia so spôsobom života a so zamestnávaním odsúdených; napomáhajú dodržiavanie ustanoveného poriadku a disciplíny, organizovanie a zabezpečovanie kultúrno-osvetovej práce a podieľajú sa na riešení otázok týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Týmito činnosťami sa samospráva podieľa na príprave odsúdených na aktívne zapojenie sa do života spoločnosti po prepustení z výkonu trestu.

§ 17**Základné povinnosti odsúdených**

(1) Odsúdený je vo výkone trestu povinný dodržiavať ustanovený poriadok a disciplínu, plniť pokyny a príkazy príslušníkov Sboru, riadne plniť pracovné úlohy, šetrne zaobchádzať so zverenými vecami, dodržiavať zásady slušného správania sa s osobami, s ktorými prichádza do styku, a aj inak zachovávať ustanovenia ústavného poriadku (§ 18).

(2) Medzi základné povinnosti odsúdeného patrí aj povinnosť dodržiavať opatrenia a pokyny na zaistovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa osobitných predpisov.³⁾

(3) Odsúdený je povinný podrobiť sa osobnej prehliadke, ak sú splnené podmienky uvedené v § 82 ods. 2 a 3 Trestného poriadku, alebo je potrebné ju vykonať za účelom bezpečnosti odsúdeného, iných osôb, splnenia služobného zákroku, alebo výkonu.

(4) Odsúdeného, ktorý neoprávnene odmieta plniť svoje povinnosti, je potrebné, ak nestačila predchádzajúca výzva, alebo napomenutie, donútiť k ich plneniu prostriedkami podľa zákona povolenými.

§ 18**Ústavný poriadok**

(1) Pre každý nápravno-výchovný ústav ustanoví jeho riaditeľ so súhlasom generálneho riaditeľstva zboru ústavný poriadok, ktorým sa spravuje chod života a činnosti odsúdených. Ústavným poriadkom sa najmä vymedzuje čas pre pracovnú činnosť, odpočinok, jedlo a kultúrno-osvetovú prácu.

(2) Ústavným poriadkom sa tiež vymedzí rozsah oprávnení samosprávy odsúdených pri organizovaní záujmovej činnosti a riešení otázok ich spoločného života.

Oddiel 4
Disciplinárne odmeny a tresty a zhabanie vecí

§ 19
Disciplinárne odmeny

(1) Za vzorné správanie sa, statočný pomer k práci alebo príkladný čin môže sa odsúdenému udeliť disciplinárna odmena.

(2) Disciplinárnymi odmenami sú:

- a) pochvala,
- b) mimoriadne povolenie návštevy,
- c) mimoriadne povolenie balíčka,
- d) zvýšenie vreckového,
- e) finančná odmena do výšky 2 000 Sk,
- f) udelenie voľna na opustenie ústavu.

§ 20
Disciplinárne tresty

(1) Zavinené porušenie ustanoveného poriadku a disciplíny (režimu) pri výkone trestu je disciplinárnym priestupkom, za ktorý sa môže odsúdenému uložiť disciplinárny trest.

(2) Disciplinárnymi trestami sú:

- a) pokarhanie,
- b) zníženie vreckového najviac o jednu tretinu až na dobu troch mesiacov,
- c) prepadnutie vecí,
- d) umiestnenie do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase až do 20 dní,
- e) celodenné umiestnenie do uzavretého oddelenia až do 20 dní,
- f) umiestnenie do samoväzby až do 20 dní.

(3) Prepadnutie vecí možno uložiť, ak ide o vec,

- a) ktorá bola použitá na spáchanie disciplinárneho priestupku,
- b) ktorá bola určená na spáchanie disciplinárneho priestupku,
- c) ktorú odsúdený získal disciplinárnym priestupkom alebo ako odmenu zaň,
- d) ktorú odsúdený nadobudol za vec uvedenú pod písmenom c).

Prepadnutie vecí možno uložiť samostatne, alebo s iným disciplinárnym trestom, ak vec patrí páchatelovi disciplinárneho priestupku. Vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

(4) Trest prepadnutia vecí nemožno uložiť, ak hodnota vecí je v nápadnom nepomere k povahe disciplinárneho priestupku.

(5) Pre umiestnenie odsúdeného do celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia a samoväzby je potrebné predchádzajúce vyjadrenie ústavného lekára o tom, že zo zdravotného hľadiska je odsúdený schopný podrobiť sa tomuto disciplinárnemu trestu. Pri umiestnení do samoväzby odsúdený nepracuje, je obmedzený v účasti na záujmovej činnosti a nie je mu dovolené čítať dennú tlač, knihy alebo iné publikácie a nakupovať veci osobnej potreby (§ 14) okrem základných hygienických potrieb. Rovnako sa postupuje aj pri celodennom umiestnení do

uzavretého oddelenia s tým rozdielom, že odsúdený je povinný vykonávať práce uvedené v § 27 ods. 3.

(6) S výkonom znova uloženého disciplinárneho trestu celodenného umiestnenia do do uzavretého oddelenia alebo umiestnenia do samoväzby nemožno začať skôr, ako po uplynutí aspoň 10 dní od výkonu niektorého z týchto disciplinárnych trestov; ak však disciplinárny trest celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia alebo umiestnenia do samoväzby bol znova uložený ešte v priebehu výkonu niektorého z týchto disciplinárnych trestov, možno vykonať dva také disciplinárne tresty bezprostredne za sebou. Celodenné umiestnenie do uzavretého oddelenia a umiestnenie do samoväzby nemožno uložiť odsúdenej žene. Umiestnenie do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase možno uložiť odsúdenej žene len do 10 dní.

(7) Osoby umiestnené do samoväzby a do celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia musí navštíviť lekár najmenej v trojdňových intervaloch.

§ 21

Ukladanie disciplinárnych trestov

(1) Disciplinárny trest možno uložiť, len ak sú náležite objasnené okolnosti disciplinárneho priestupku a dokázaná vina odsúdeného. Pred uložením disciplinárneho trestu musí sa odsúdenému umožniť, aby sa k veci vyjadril.

(2) Uložený disciplinárny trest musí byť úmerný závažnosti spáchaného disciplinárneho priestupku a musí byť v súlade so záujmom na náprave odsúdených. Za disciplinárny priestupok možno uložiť len jeden disciplinárny trest okrem prepadnutia veci.

(3) Disciplinárny trest nemožno uložiť, ak od spáchania disciplinárneho priestupku uplynula doba jedného roka.

§ 21a

Odpustenie disciplinárneho trestu a upustenie od výkonu zvyšku disciplinárneho trestu

(1) Ak výkon disciplinárneho trestu, proti uloženiu ktorého už nemožno podať sťažnosť, nie je vzhľadom na ďalšie správanie sa odsúdeného potrebný, možno tento trest odpustiť.

(2) Ak odsúdený prejavuje počas výkonu disciplinárneho trestu účinnú snahu o nápravu, možno od výkonu zvyšku disciplinárneho trestu upustiť.

(3) Odpustením disciplinárneho trestu a upustením od výkonu jeho zvyšku sa disciplinárny trest považuje za vykonaný.

§ 21b

Zahľadanie disciplinárneho potrestania

(1) Ak po výkone disciplinárneho trestu odsúdený spĺňa podmienky pre udelenie disciplinárnej odmeny, možno mu namiesto jej udelenia zahladiť disciplinárne potrestanie, ktorým bol uložený spravidla posledný vykonaný disciplinárny trest.

(2) Zahladením disciplinárneho potrestania sa na odsúdeného hľadí, ako by mu nebol disciplinárny trest uložený.

§ 21c

Zhabanie veci

- (1) Ak nebolo rozhodnuté o prepadnutí veci, možno rozhodnúť o tom, že sa taká vec zhabáva,
- a) ak páchatela nemožno za disciplinárny priestupok stíhať alebo disciplinárne potrestať,
 - b) ak mu vec nepatrí alebo
 - c) ak to vyžaduje bezpečnosť osôb, majetku, prípadne iný podobný všeobecný záujem.

(2) Rozhodnutie o zhabaní veci treba písomne oznámiť páchatelovi disciplinárneho priestupku a osobe, ktorej sa priamo týka, pokiaľ je známa; vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát. Zhabanie veci nemožno uložiť, ak od spáchania disciplinárneho priestupku uplynula doba 1 rok.

§ 22

Sťažnosť

(1) Odsúdený má právo do 3 dní od oznámenia rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu podať proti nemu sťažnosť. Odkladný účinok má len sťažnosť proti uloženiu prepadnutia veci.

(2) Proti rozhodnutiu o zhabaní veci má páchatel disciplinárneho priestupku a osoba, ktorej sa rozhodnutie o zhabaní veci priamo týka, právo do 3 dní od oznámenia tohto rozhodnutia podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

(3) O sťažnosti rozhodne do 3 dní riaditeľ nápravno-výchovného ústavu alebo na to splnomocnený iný príslušník zboru. Na rozhodnutie o sťažnosti nemožno splnomocniť príslušníka zboru, ktorý disciplinárny trest uložil alebo ktorý rozhodol o zhabaní veci.

§ 23

Disciplinárna právomoc

Disciplinárnu právomoc nad odsúdenými vykonávajú funkcionári zboru, pokiaľ boli na to splnomocnení.

§ 24

Disciplinárne vybavovanie iných protispoločenských činov

(1) Uložením disciplinárnych trestov sa vybavujú aj priestupky odsúdených, pokiaľ ich spáchali počas výkonu trestu.

(2) Disciplinárnym potrestaním odsúdeného sa nevyklučuje jeho trestné stíhanie, ak je jeho skutok trestným činom.

Oddiel 5

Podmienky zamestnávania odsúdených

§ 25

Zamestnávanie odsúdených je pozitívnym výchovným prvkom výkonu trestu. Jeho cieľom je najmä zabezpečovanie podmienok na získanie alebo zvyšovanie pracovnej kvalifikácie a vytvorenie predpokladov na úspešné zaradenie odsúdených do občianskeho života po prepustení z výkonu trestu. Každý odsúdený zaradený do práce je povinný pracovať.

§ 26

(1) Odsúdení sa v súlade s účelom výkonu trestu zaraďujú do práce^{3a)} u právnických osôb s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v Dohovore Medzinárodnej organizácie práce č. 29^{3b)} alebo v ústavoch, pričom sa prihliada na ich zdravotný stav a možnosti využitia ich pracovných schopností.

(2) Zaradenie odsúdeného do práce je osobitný vzťah medzi právnickou osobou a odsúdeným alebo ústavom a odsúdeným vyplývajúci z povinnosti odsúdeného pracovať. Zaradenie odsúdeného do práce môže zbor skončiť kedykoľvek, a to aj bez uvedenia dôvodu. Na zamestnávanie odsúdených sa primerane použijú ustanovenia § 85, § 93 až 95, § 97, 123, 131, 132, § 146 až 150, § 171 až 181, § 185 až 210, § 217 až 220 Zákonníka práce.

(3) Právnické osoby a ústavy sú povinné vytvárať predpoklady na riadne plnenie pracovných úloh odsúdených a dbať o ich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

(4) Zaradenie odsúdených do práce u právnických osôb sa uskutoční na základe zmluvy medzi ústavom a právnickou osobou. Na zabezpečenie zamestnávania odsúdených v strediskách vedľajšieho hospodárstva uzatvárajú ústavy s právnickými osobami zmluvy podľa osobitných predpisov.^{3c)} V zmluve sa zároveň určia podmienky, za ktorých budú odsúdení pracovať.

(5) V súlade s plnením hlavných úloh zbor organizuje a zabezpečuje aj činnosť zameranú na zamestnávanie odsúdených v strediskách vedľajšieho hospodárstva a vnútornej prevádzky svojich organizačných zložiek; táto činnosť nemá podnikateľský charakter a výdavky na ňu sa môžu uhrádzať zo štátneho rozpočtu. Osobitné podmienky financovania a vykonávania tejto činnosti upraví ministerstvo po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

(6) Kontrolnú činnosť nad zamestnávaním odsúdených vykonávajú orgány zboru. Tým nie je dotknutý výkon kontroly iných oprávnených orgánov.

(7) Príslušné orgány zboru sú oprávnené vstupovať do prevádzkových objektov a zariadení právnických osôb, kde sa zamestnávajú odsúdení, a požadovať predloženie potrebných dokladov súvisiacich so zamestnávaním odsúdených.

§ 26a

Odsúdený, ktorý nie je zaradený do práce, spravidla sa zaraďí do odborných vzdelávacích činností v ústave na účely prípravy na zaradenie sa do občianskeho života po prepustení z výkonu trestu; v takom prípade je jeho účasť na odborných vzdelávacích činnostiach povinná.

§ 27

(1) Právnické osoby poskytujú ústavom za prácu odsúdených dohodnuté plnenie (§ 26 ods. 3).

(2) Pracovný čas a pracovné podmienky sú pre odsúdených rovnaké ako pre ostatných zamestnancov. Riaditeľ ústavu môže nariadiť odsúdeným prácu nadčas v rozsahu a za podmienok určených všeobecne záväzným právnym predpisom.⁴⁾

(3) Do pracovného času sa nepočíta práca pri upratovaní a iná obdobná práca odsúdených potrebná na zabezpečenie bežnej prevádzky ústavu. Tieto práce sa však nesmú nariadiť na úkor času potrebného na odpočinok odsúdených.

(4) Pracovná odmena sa poskytuje odsúdeným v súlade s § 29 tohto zákona.

§ 28**Účasť odsúdených na zabezpečovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci**

Odsúdeným sa zabezpečuje účasť na riešení otázok týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri ich práci.

§ 29**Pracovná odmena odsúdeného**

(1) Odsúdenému patrí pracovná odmena podľa druhu vykonávanej práce, odpracovaného času alebo normy spotreby práce (ďalej len „hrubá pracovná odmena“). Za čas, keď odsúdený nepracoval, náhrada pracovnej odmeny mu nepatrí. Výšku pracovnej odmeny a podmienky jej poskytovania odsúdeným ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

(2) Z hrubej pracovnej odmeny odsúdeného vykonáva, vykazuje a odvádza zbor zrážky podľa osobitných predpisov^{4a)} (ďalej len „čistá pracovná odmena“). Z čistej pracovnej odmeny odsúdeného sa vykonávajú zrážky na úhradu výživného na osoby, ktorých výživou je odsúdený povinný vrátane príspevku na úhradu nákladov pri starostlivosti o dieťa v ústavnej alebo ochrannej výchove a zrážky na úhradu trov výkonu trestu. Podrobnosti o zrážkach z pracovnej odmeny a iných príjmov odsúdených (§ 29b), výške a použití vreckového a úložného a poradí zrážok ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

(3) Ak výkon zrážok z čistej pracovnej odmeny odsúdeného nariadil súd alebo súd výkonom exekúcie poveril súdneho exekútora, postupuje sa podľa osobitných predpisov.^{2c)}

(4) Čistá pracovná odmena odsúdeného po vykonaní zrážok podľa odsekov 2 a 3 sa rozdelí na vreckové a úložné.

(5) Odsúdenému nevzniká nárok na minimálnu mzdu podľa osobitného predpisu.^{4b)}

§ 29a**Peňažná odmena odsúdeného**

(1) Odsúdený, ktorý nie je zaradený do práce, zaradí sa na výkon iných prospešných prác v ústave alebo mimo ústavu; odsúdený je povinný vykonávať práce v rozsahu najviac štyri hodiny denne, ak mu v tom nebráni vek alebo zdravotný stav. Za výkon iných prospešných prác mimo ústavu patrí odsúdenému hrubá peňažná odmena. Z hrubej peňažnej odmeny odsúdeného sa odvádza preddavok na daň z príjmov zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu.^{4c)} Za výkon iných prospešných prác podľa tohto zákona sa nepovažuje výkon verejnoprospešných prác podľa osobitného predpisu.^{4d)}

(2) Zostatok peňažnej odmeny podľa odseku 1 po odpočítaní dane z príjmov zo závislej činnosti^{4c)} sa zaokrúhli na celé koruny tak, že halierové sumy do 50 halierov vrátane sa zaokrúhlia smerom nadol a halierové sumy nad 50 halierov smerom nahor. Zostatok sa rozdelí na

- a) 55 % v celých korunách na náhradu trov výkonu trestu podľa § 60a ods. 1,
- b) 12 % v celých korunách na vreckové,
- c) zostatok na úložné vrátane súm po zaokrúhlení.

(3) Okrem zrážok podľa odseku 2 sa ďalšie zrážky z peňažnej odmeny nevykonávajú.

(4) Ak sa pri vykonávaní zrážok odsúdenému podľa odseku 2 nedosiahne hranica sociálneho vreckového podľa § 11 ods. 7 a 8, rozdiel sa odsúdenému doplatí z rozpočtu ústavu. Odsúdenému,

ktorý neodôvodnene odmietol vykonať iné prospešné práce v ústave alebo mimo ústavu, sociálne vreckové za deň podľa § 11 ods. 7 nepatrí.

(5) Výšku peňažnej odmeny za výkon iných prospešných prác a podmienky jej poskytovania odsúdeným ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

§ 29b

Zrážky z nemocenského a rozdelenie dôchodku

(1) Ak má odsúdený namiesto pracovnej odmeny podľa § 29 ods. 1 a 2 nárok na dávky nemocenského poistenia,^{4e)} tie podliehajú zrážkam podľa § 29 ods. 2 druhej vety a tretej vety rovnako ako čistá pracovná odmena, ak ďalej nie je ustanovené inak.

(2) Odsúdený je povinný pri nástupe do výkonu trestu ihneď oznámiť ústavu skutočnosť, že poberá dôchodok.^{2a)} Rovnakú povinnosť má odsúdený, ak mu vznikne nárok na dôchodok počas výkonu trestu alebo ak sa odsúdenému prizná dôchodok so spätnou platnosťou.

(3) Ak odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody poberá dôchodok, je povinný na základe výkonu rozhodnutia generálneho riaditeľstva zboru nahradiť z dôchodku trovy výkonu trestu (§ 60a ods. 1) vo výške 50 % dôchodku, pričom tieto trovy sa zaokrúhľia na celé koruny smerom nadol, najviac však za kalendárny mesiac v sume podľa osobitného predpisu;^{4f)} náhrada trov výkonu trestu sa vykoná zo sumy uvedenej v osobitnom predpise.^{4f)} Podklady na výkon rozhodnutia predloží generálnemu riaditeľstvu zboru ústav, do ktorého nastúpil odsúdený - poberateľ dôchodku.

(4) Po nastúpení odsúdeného - poberateľa dôchodku, do výkonu trestu je generálne riaditeľstvo zboru povinné do ôsmich dní zaslať príslušnému orgánu sociálneho zabezpečenia^{4g)} výkon rozhodnutia o povinnosti odsúdeného nahradiť trovy výkonu trestu z dôchodku. Od doručenia tohto výkonu rozhodnutia nie je možné poukazovať dôchodok odsúdenému na účet v banke.

(5) Orgán sociálneho zabezpečenia^{4g)} po doručení výkonu rozhodnutia podľa odseku 3 zašle sumu na úhradu trov výkonu trestu z dôchodku každý mesiac bezhotovostným prevodom na účet príslušnému ústavu.^{4h)} Zvyšok dôchodku zašle odsúdenému - poberateľovi dôchodku.

(6) Dôchodok, ktorý bol zaslaný odsúdenému - poberateľovi dôchodku, ústav rozdelí na vreckové z dôchodku vo výške 12 %, najmenej však v sume podľa § 11 ods. 7, a zvyšok, ktorý je úložný. Ak z poukázaného dôchodku nie je možné v plnej výške uspokojiť ani vreckové z dôchodku, rozdiel sa odsúdenému poskytne ako sociálne vreckové. Suma vreckového z dôchodku sa zaokrúhľuje tak, že halierové sumy do 50 halierov vrátane sa zaokrúhľujú smerom nadol a halierové sumy nad 50 halierov smerom nahor.

(7) Ak odsúdenému vo výkone trestu vznikne nárok na dôchodok v priebehu kalendárneho mesiaca, orgán sociálneho zabezpečenia^{4g)} poukáže z dôchodku pomernú časť sumy na úhradu trov výkonu trestu podľa odseku 5; za pomernú časť sumy sa považuje jedna tridsatina sumy podľa odseku 3 za jeden kalendárny deň; pri zaokrúhľovaní sa postupuje primerane podľa odseku 6.

(8) Ak orgán sociálneho zabezpečenia^{4g)} prizná odsúdenému dôchodok so spätnou platnosťou a odsúdený má spätne za toto obdobie na základe výkonu rozhodnutia podľa odseku 3 povinnosť nahradiť trovy výkonu trestu, postupuje sa primerane podľa odsekov 3 až 7.

(9) Ak bol odsúdený počas výkonu trestu premiestnený do iného ústavu, zmenu je povinný oznámiť do ôsmich dní orgánu sociálneho zabezpečenia^{4g)} ústav, z ktorého bol odsúdený premiestnený. Ak orgán sociálneho zabezpečenia^{4g)} už poukázal dôchodok alebo úhradu trov výkonu trestu z dôchodku na účet ústavu, v ktorom sa už príjemca dôchodku nenachádza, ústav

dôchodok alebo úhradu trov výkonu trestu z dôchodku zašle na účet ústavu, do ktorého bol príjemca dôchodku premiestnený.

(10) Ústav je povinný do ôsmich dní oznámiť orgánu sociálneho zabezpečenia^{4g}) prepustenie odsúdeného - príjemcu dôchodku, z výkonu trestu.

(11) Preplatok trov výkonu trestu z dôchodku ústav odošle do piatich pracovných dní príjemcovi dôchodku.

Oddiel 6

Kultúrno-osvetová práca

§ 30

Poslaním kultúrno-osvetovej práce je vytvárať u odsúdených uvedomelý vzťah k spoločnosti, založený na zásadách občianskej morálky a kultúry. Je zameraná predovšetkým na výchovu odsúdených k zachovávaniu zákonov a pravidiel občianskeho spolunažívania, k statočnému pomeru k práci, k ochrane všetkých foriem vlastníctva, ako aj na celkové zvyšovanie všeobecného vzdelania odsúdených a ich kultúrnej úrovne.

§ 31

Odsúdeným, u ktorých sú pre to najmä vzhľadom na ich schopnosti, vek a dĺžku trestu predpoklady, sa umožňuje, aby získali základné, prípadne stredné alebo úplné stredné vzdelanie; vyučovanie sa vykonáva zásadne v mimopracovnom čase. Negramotným odsúdeným sa umožní absolvovať kurzy pre negramotných.

Oddiel 7

Zodpovednosť za škodu

§ 32

(1) Ak odsúdený zavineným porušením právnej povinnosti spôsobil škodu na majetku štátu v správe ústavu, ktorá neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy,^{4b}) o jej náhrade rozhodne riaditeľ ústavu.

(2) Proti takému rozhodnutiu môže podať odsúdený odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, o ktorom rozhoduje generálny riaditeľ zboru.

Oddiel 8

Prerušenie výkonu trestu a upustenie od výkonu zvyšku trestu

Prerušenie výkonu trestu

§ 35

(1) Za vzorné správanie, príkladné plnenie pracovných úloh, príkladný čin (§ 19 ods. 1), prípadne z vážneho osobného dôvodu riaditeľ ústavu môže udeliť odsúdenému voľno na opustenie ústavu až do 5 dní, a to i opätovne. Tento čas sa započítava do výkonu trestu.

(2) Odsúdenému, ktorý sa bez závažných dôvodov nevrátil načas z udeleného voľna na opustenie ústavu, sa ďalšie voľno neudelí.

(3) Odsúdenému zaradenému do III. nápravno-výchovnej skupiny nemožno udeliť voľno na opustenie ústavu. Odsúdenému zaradenému do II. nápravno-výchovnej skupiny možno udeliť voľno na opustenie ústavu až po vykonaní polovice uloženého trestu.

(4) Voľno na opustenie ústavu nemožno udeliť odsúdenému na výnimočný trest.^{4a)}

(5) Podrobnejšie podmienky a postup pri udeľovaní voľna na opustenie ústavu upraví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

(6) Súd môže podľa zákona prerušiť výkon trestu len z dôvodu ťažkej choroby odsúdeného. Prípady, v ktorých je neodkladne potrebné poskytnúť odsúdenému liečebnú starostlivosť mimo zdravotníckych zariadení zboru, a pritom nejde o ťažkú chorobu, možno riešiť postupom uvedeným v § 3 tohto zákona. Čas prerušenia sa započíta do výkonu trestu okrem prípadu, keď si odsúdený spôsobil ujmu na zdraví úmyselne.

§ 36

Ak sa odsúdený bez závažných dôvodov nevrátil z udeleného voľna na opustenie ústavu alebo z prerušenia výkonu trestu v určenom termíne, čas, po ktorý sa neoprávnene zdržiaval mimo ústavu, sa do výkonu trestu nezapočíta. Súd môže v odôvodnených prípadoch rozhodnúť na základe návrhu riaditeľa ústavu, že sa tento čas do výkonu trestu započíta.

§ 37

(1) Ak je odsúdený, na ktorom sa vykonáva trest, postihnutý ťažkou chorobou, môže súd výkon trestu na potrebnú dobu prerušiť; súd preruší výkon trestu vždy, ak ide o tehotnú ženu alebo o ženu krátko po pôrode, ak by výkonom trestu bolo ohrozené jej zdravie alebo zdravie jej očakávaného alebo novorodeného dieťaťa.

(2) Ak je obava, že odsúdený utečie, alebo ak zneužíva povolené prerušenie, súd prerušenie výkonu trestu odvolá.

§ 38

Ak je odsúdený povolaný na výkon základnej vojenskej služby, preruší súd výkon trestu, ktorý bol uložený na dobu neprevyšujúcu 6 mesiacov.

Upustenie od výkonu zvyšku trestu

§ 39

Minister spravodlivosti môže upustiť od výkonu zvyšku trestu, ak odsúdený bol alebo má byť vydaný do cudziny alebo vyhostený. Ak nedôjde k vydaniu do cudziny alebo k vyhosteniu, alebo ak sa vydaný alebo vyhostený vráti, súd rozhodne, že sa zvyšok trestu vykoná.

§ 40

Ak odsúdený ochorel nevyliciteľnou životu nebezpečnou chorobou alebo nevyliciteľnou duševnou chorobou, môže súd upustiť od výkonu zvyšku jeho trestu.

§ 41

(1) Ak odsúdený, ktorému bol výkon trestu prerušený podľa § 38, vo výkone základnej vojenskej služby nespáchal žiadny trestný čin a túto službu riadne konal, upustí súd od výkonu zvyšku trestu; inak rozhodne, že sa zvyšok trestu vykoná.

(2) Ak sa od výkonu zvyšku trestu upustilo, považuje sa trest za vykonaný dňom, keď bol jeho výkon prerušený (§ 38).

Oddiel 9

Podmienečné prepustenie

§ 42

Pred uplynutím ustanovenej doby trestu môže byť odsúdený z výkonu trestu podmienečne prepustený na slobodu za podmienok ustanovených v § 61 až 64 Trestného zákona. Pre to si odsúdený vytvorí predpoklady, ak vo výkone trestu vzorným správaním sa a statočným pomerom k práci preukáže polepšenie, takže možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život občana.

§ 43

(1) O podmienečnom prepustení rozhoduje súd podľa ustanovení § 331 až 333 Trestného poriadku.

(2) Oprávnenie riaditeľa nápravno-výchovného ústavu navrhnúť podmienečné prepustenie odsúdeného je potrebné čo najúčinnejšie využívať na výchovné pôsobenie na odsúdených.

Oddiel 10

Účasť orgánov a organizácií na výkone trestu

§ 44

Dozor prokurátorov

(1) Dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sa vykonáva trest, vykonáva prokurátor podľa ustanovení zákona o prokuratúre.

(2) Orgány Sboru sú povinné:

- a) umožniť prokurátorovi vstup do všetkých miest, kde sa trest vykonáva, a hovoriť s odsúdenými bez prítomnosti tretej osoby,
- b) odoslať prokurátorovi do 24 hodín jemu určenú sťažnosť alebo žiadosť odsúdeného,
- c) oznamovať prokurátorovi bez meškania udalosti a skutočnosti, ktoré by mohli byť na ujmu úspešnému zaobchádzaniu s odsúdenými,
- d) vykonávať príkazy prokurátora týkajúce sa zachovávania predpisov o výkone trestu a na jeho žiadosť mu podávať potrebné vysvetlenia a predkladať mu spisy a iné písomnosti týkajúce sa výkonu trestu.

§ 45

Účasť súdov

Súdy spolupôsobia pri zaobchádzaní s odsúdenými, a to najmä rozhodovaním v prípadoch uvedených v tomto zákone. Sudcovia sú oprávnení navštevovať odsúdených v miestach, kde sa trest vykonáva, hovoriť s nimi bez prítomnosti tretej osoby, a nazerať do ich osobných spisov, pracovných výkazov a výkazov o pracovných odmenách; pritom sú povinní výchovne pôsobiť na odsúdených.

§ 47

Občiansku kontrolu nad výkonom trestu vykonáva Národná rada Slovenskej republiky. Poslanci sú pri plnení svojich úloh oprávnení vstupovať do všetkých miest, kde sa trest vykonáva, a hovoriť s odsúdenými bez prítomnosti tretej osoby.

§ 48**Účasť cirkevných organizácií a združení občanov**

(1) Na náprave odsúdených sa zúčastňujú aj cirkevné organizácie a záujmové združenia občanov pôsobiace v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a majúce vzťah k odsúdenému, najmä tým, že ich poverení zástupcovia môžu počas výkonu trestu udržiavať s odsúdenými osobný styk, zaujímať sa o ich správanie vo výkone trestu a pomáhať pri vytváraní priaznivých podmienok pre ich budúci život. Na požiadanie ich správa ústavu informuje o stave a o správaní odsúdeného so súhlasom odsúdeného.

(2) Nápravnovú výchovu ústavy umožňujú konať v čase pracovného pokoja spoločné náboženské obrady odsúdených. Účasť na náboženských obradách je dobrovoľná. Čas konania spoločných náboženských obradov vymedzí ústavný poriadok (§ 18).

Oddiel 11**Starostlivosť o dovršenie nápravy odsúdených****§ 48a****Úlohy nápravnovúch ústavov**

Nápravnovú výchovu ústavy utvárajú po dobu výkonu trestu predpoklady pre plynulý prechod osôb prepustených z výkonu trestu do občianskeho života; pritom úzko spolupracujú s miestnymi orgánmi štátnej správy a obcami a s hospodárskymi organizáciami, prípadne aj s inými orgánmi, a najmä im včas poskytujú potrebné informácie.

§ 49

Záujmovým združeniam občanov a miestnym orgánom štátnej správy a obciam sa umožňuje nadviazať a udržiavať kontakty s odsúdenými počas výkonu trestu, najmä s cieľom zabezpečiť im zamestnanie a ubytovanie a aj inak im uľahčovať prechod do života na slobode.

§ 50**Úlohy organizácií**

Právnické osoby nesmú pri prijímaní pracovníkov robiť rozdiel medzi osobami prepustenými z výkonu trestu a inými osobami, pokiaľ pre výkon určitej funkcie nie je potrebná občianska bezúhonnosť.

Oddiel 12**Výkon trestu u mladistvých****§ 51****Všeobecné ustanovenie**

Pokiaľ tento oddiel neobsahuje osobitné ustanovenia, použijú sa na výkon trestu u odsúdených mladistvých ostatné ustanovenia tohto zákona. Mladistvým sa rozumie odsúdený, ktorý v čase spáchania trestného činu dovršil 15. rok a neprekročil 18. rok svojho veku.

§ 52**Účel výkonu trestu**

(1) Účelom výkonu trestu mladistvých odsúdených je odborným pedagogickým vedením zabezpečovať ich výchovu a umožňovať im odbornú prípravu na budúce povolanie.

(2) Mladistvému, ktorý má plniť povinnú školskú dochádzku, ústav zabezpečí jej plnenie vyučovaním namiesto výkonu práce.

§ 53

Nápravnovýchovné ústavy

(1) Trest u mladistvých, ktorí neprekročili 18. rok svojho veku, sa vykoná vždy oddelene od ostatných odsúdených, a to v nápravnovýchovných ústavoch pre mladistvých. Súd môže rozhodnúť, že v takýchto ústavoch vykonajú trest aj mladiství, ktorí už prekročili 18. rok svojho veku.

(2) Na prehĺbenie účinku zaobchádzanie s mladistvými je pri nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých vždy zriadený poradný sbor (§ 3 ods. 3).

(3) Ak mladistvý vo výkone trestu dovŕšil 18. rok svojho veku, rozhodne súd, či mladistvý vykoná zvyšok trestu v nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých, alebo sa preradí do nápravnovýchovného ústavu pre ostatných odsúdených; pri tomto rozhodovaní sa prihliada najmä na dosiahnutý stupeň nápravy mladistvého a na dĺžku zvyšku trestu. V prípade preradenia do nápravnovýchovného ústavu pre ostatných odsúdených súd spravidla súčasne rozhodne, že sa mladistvý zaradí do prvej nápravnovýchovnej skupiny.

(4) Ak mladistvý, ktorý prekročil 18. rok svojho veku, porušuje sústavne a závažným spôsobom ustanovený poriadok alebo disciplínu počas výkonu trestu v nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých alebo ak za výkonu takého trestu spácha trestný čin, môže ho súd preradiť do nápravnovýchovného ústavu pre ostatných odsúdených, a to spravidla do prvej nápravnovýchovnej skupiny.

§ 54

Diferenciácia výkonu trestu

(1) V nápravnovýchovných ústavoch pre mladistvých nie sú určené nápravnovýchovné skupiny; rozsah práv a obmedzení mladistvých je vymedzený jednotne.

(2) V nápravnovýchovných ústavoch pre mladistvých sa mladiství rozdeľujú do kolektívov podľa povahových vlastností, pracovných schopností, druhu a závažnosti spáchaného trestného činu, recidívy a dĺžky trestu tak, aby boli oddelení najmä mladiství, u ktorých je možnosť účinnejšieho ovplyvnenia pri zaobchádzaní, mladiství s kladným vzťahom k práci a spoločnosti, odsúdení za trestné činy spáchané z nedbanlivosti a trestné činy menšej spoločenskej nebezpečnosti, prvotrestaní mladiství od mladistvých narušených, odsúdených za obzvlášť závažné trestné činy, organizátorov a vedúcich skupinovej trestnej činnosti a mladistvých agresívnych, a podľa možnosti aj od tých, ktorí z výkonu trestu predtým ušli, alebo sa o to pokúsili.

§ 55

Návštevy

Mladistvý vykonávajúci trest v nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých smie prijímať návštevy v rozsahu, ktorý sa určí so zreteľom na záujem upevnenia vzťahu mladistvého k rodine, na posilnenie výchovného vplyvu výkonu trestu. Návštevy príbuzných smie prijímať najmenej raz za týždeň.

§ 56

Disciplinárne tresty

(1) Disciplinárnymi trestami u mladistvých vykonávajúcich trest v nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých sú:

- a) pokarhanie,
- b) zníženie vreckového najviac o jednu tretinu až do dvoch mesiacov,
- c) prepadnutie vecí,
- d) umiestnenie do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase až do 10 dní,
- e) celodenné umiestnenie do uzavretého oddelenia až do 10 dní,
- f) umiestnenie do samoväzby až do 10 dní.

(2) Pri celodennom umiestnení do uzavretého oddelenia môže mladistvý čítať dennú tlač, knihy a iné publikácie.

§ 57

Pracovná výchova

(1) U mladistvých, u ktorých sú pre to najmä vzhľadom na dĺžku trestu predpoklady, sa zabezpečuje príprava na budúce povolanie v učilišti zriadenom pri nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých. V tomto učilišti môže mladistvý vstúpiť do učebného pomeru; pre vznik učebného pomeru nie je potrebný súhlas zákonného zástupcu mladistvého.

(2) Pri zaradovaní mladistvých do práce, ktorí doteraz neprekročili 18. rok svojho veku, prihliada sa aj na zabezpečenie ich prípravy na budúce povolanie. Pracovné podmienky takýchto mladistvých vo výkone trestu sú rovnaké ako u ostatných zamestnancov tejto vekovej kategórie.

§ 58

Pri zaobchádzaní s mladistvými, vychádzajúc z účelu výkonu trestu mladistvých, sa vhodne prispôbujú aj formy a metódy kultúrno-osvetovej práce, ako aj telovýchovné a športové aktivity, pričom ich účasť na týchto podujatiach je povinná, ak to dovoľuje ich zdravotný stav.

§ 60

Starostlivosť o dovŕšenie nápravy mladistvých

Miestne orgány štátnej správy a obce a organizácie v spolupráci so záujmovými združeniami občanov venujú osobitnú pozornosť mladistvým a vekove mladým odsúdeným prepusteným z výkonu trestu. Umožňujú im najmä dokončenie prípravy na budúce povolanie, ku ktorému sa pripravovali.

Oddiel 13

Náhrada trov a náhrada nákladov výkonu trestu

§ 60a

Náhrada trov výkonu trestu

(1) Odsúdený je povinný nahradiť trovy spojené s výkonom trestu.

(2) Od povinnosti podľa odseku 1 je odsúdený oslobodený

- a) po dobu nezaradenia do práce alebo na výkon iných prospešných prác, ak túto skutočnosť odsúdený svojím konaním nezavinil sám a ústav ho nemohol pre nedostatok pracovných príležitostí zaradiť do práce alebo na výkon iných prospešných prác,
- b) do dovŕšenia veku skončenia povinnej školskej dochádzky ustanoveného osobitným predpisom,^{7b)}
- c) po dobu zaradenia do odborných vzdelávacích činností v ústave, ak nebol zaradený do práce a súčasne neodmietol výkon iných prospešných prác,
- d) počas poskytovania zdravotnej starostlivosti ústavnou formou s výnimkou úmyselného sebapoškodenia zdravia, súhlasu odsúdeného na poškodenie jeho zdravia alebo predstierania duševnej poruchy alebo choroby; to neplatí, ak odsúdenému nevznikol nárok na nemocenské podľa osobitného predpisu,^{7c)}
- e) po dobu účasti ako svedka na súdnom konaní.

(3) Podrobnosti o výške trov výkonu trestu a ich náhrade ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 60b

Náhrada zavinených nákladov výkonu trestu

(1) Za výkon disciplinárnych trestov celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia alebo umiestnenia do samoväzby je odsúdený povinný nahradiť zavinené náklady výkonu trestu.

(2) Ak odsúdený bol zaradený do práce alebo na výkon iných prospešných prác a tie neodôvodnene odmietol vykonávať, čím zavinené spôsobil, že sa trovy výkonu trestu nemohli uhradiť zrážkou z jeho pracovnej odmeny alebo zrážkou z peňažnej odmeny za výkon iných prospešných prác, je povinný ich nahradiť.

(3) Ak odsúdený nastúpil do práce alebo na výkon iných prospešných prác na určené pracovisko, ale počas celej zmeny odmietol pracovať alebo nepodal žiadny pracovný výkon, čím zavinené spôsobil, že sa trovy výkonu trestu nemohli uhradiť zrážkou z jeho pracovnej odmeny alebo zrážkou z peňažnej odmeny za výkon iných prospešných prác, je povinný ich nahradiť.

(4) Odsúdený je povinný nahradiť zavinené náklady výkonu trestu za obdobie liečebnej starostlivosti z dôvodu, že si úmyselne spôsobil alebo inému dovolil spôsobiť mu ujmu na zdraví, bez závažných dôvodov sa odmietol podrobiť lekárskemu zákroku, na ktorý dal podnet alebo predchádzajúci súhlas, alebo opakovane porušil liečebný režim, alebo ak inému odsúdenému spôsobil ujmu na zdraví, pričom bol z tých dôvodov práceneschopný a nemohol byť zaradený do práce alebo na výkon iných prospešných prác.

(5) Odsúdený je povinný nahradiť zavinené náklady výkonu trestu za dobu trvania predvedenia pred niektorý z orgánov činných v trestnom konaní, notára alebo orgán štátnej správy ako účastník konania, alebo ak bol na tento účel prechodne premiestnený do iného ústavu, hoci bol príslušným orgánom poučený, že jeho účasť na úkone alebo pojednávaní nie je nevyhnutná, a z tohto dôvodu nemohol byť zaradený do práce alebo na výkon iných prospešných prác.

(6) Ak počas nemocenského poistenia odsúdený bol práceneschopný a podľa osobitného predpisu^{7d)} mu nevznikol nárok na nemocenské, nemocenské bolo odňaté alebo z nemocenského sa poskytuje výživné na osoby, ktorých výživou je odsúdený povinný, odsúdený je povinný nahradiť zavinené náklady výkonu trestu za dobu počas práceneschopnosti.

(7) Výška zavinených nákladov výkonu trestu za každý aj začatý deň podľa odsekov 1 až 6 je jedna štyridsatina zo sumy podľa osobitného predpisu;^{1d)} suma sa zaokrúhľuje tak, že halierové sumy do 50 halierov vrátane sa zaokrúhľujú smerom nadol a halierové sumy nad 50 halierov smerom nahor.

(8) Rozhodnutie o náhrade zavinených nákladov výkonu trestu podľa odsekov 1 až 7 vydá riaditeľ ústavu bez zbytočného odkladu. Proti rozhodnutiu riaditeľa ústavu môže odsúdený v lehote do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podať odvolanie, o ktorom rozhoduje generálny riaditeľ zboru.^{7e)}

(9) Odsúdený nie je povinný nahradiť zo zostatku pohľadávky zboru za zavinené náklady výkonu trestu úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.^{7f)}

(10) Od vymáhania zavinených nákladov výkonu trestu určených podľa odsekov 1 až 6 možno upustiť, ak tak umožňuje osobitný predpis.^{7g)}

(11) Ak odsúdený zomrel, pri vymáhaní zavinených nákladov výkonu trestu sa postupuje podľa osobitného predpisu.^{7h)}

(12) Podrobnosti o výške zavinených nákladov výkonu trestu a ich náhrade ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 60c

Náhrada zvýšených nákladov výkonu trestu

(1) Odsúdený je povinný nahradiť zvýšené náklady na jeho stráženie a náklady na jeho dopravu a predvedenie do zdravotníckeho zariadenia vynaložené ústavom, ak

- a) spôsobil si úmyselne alebo inému dovolil spôsobiť mu ujmu na zdraví, bez závažných dôvodov odmietol podrobiť sa lekárskeму zákroku, na ktorý dal podnet alebo predchádzajúci súhlas, alebo opakovane porušil liečebný režim, alebo ak inému odsúdenému spôsobil ujmu na zdraví a ústavu vznikli zvýšené náklady stráženia a náklady na dopravu a predvedenie do zdravotníckeho zariadenia,
- b) trval na predvedení pred niektorý z orgánov činných v trestnom konaní, notára alebo orgán štátnej správy ako účastník konania alebo bol na tento účel prechodne premiestnený do iného ústavu, hoci bol príslušným orgánom poučený, že jeho účasť na úkone alebo pojednávaní nie je nevyhnutná,
- c) sú skutočné náklady súvisiace s konaním pri priznaní, určení výšky alebo pri zmene už priznaného dôchodku^{2a)} vynaložené na odsúdeného vyššie ako nárok na náhradu nákladov konania podľa osobitného predpisu.⁷ⁱ⁾

(2) Odsúdený, ktorý ušiel, nedovolené sa vzdialil z nestráženého pracoviska, otvoreného alebo polootvoreného oddelenia alebo sa bezdôvodne včas nevrátil z voľna na opustenie ústavu podľa § 35 ods. 1, je povinný nahradiť zvýšené náklady výkonu trestu, ktoré vznikli ústavu alebo Policajnému zboru pri pátraní po ňom; úhrada zvýšených nákladov je príjmom ústavu, ktorý ho odvádza na účet štátu.

(3) Odsúdený je povinný nahradiť tiež zvýšené náklady, ktoré vznikli Policajnému zboru a boli Policajným zborom vyúčtované v súvislosti s jeho predvedením do výkonu trestu, a náklady spojené s návštevou vykonanou podľa osobitného predpisu;^{7j)} úhrada nákladov je príjmom ústavu, ktorý ho odvádza na účet štátu.

(4) Rozhodnutie o náhrade zvýšených nákladov výkonu trestu podľa odsekov 1 až 3 vydá riaditeľ ústavu bez zbytočného odkladu. Proti rozhodnutiu riaditeľa ústavu môže odsúdený v lehote do 15

dní odo dňa oznámenia rozhodnutia podať odvolanie, o ktorom rozhoduje generálny riaditeľ zboru.^{7c)}

(5) Odsúdený nie je povinný nahradiť zo zostatku pohľadávky zboru za zvýšené náklady výkonu trestu úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.^{7f)}

(6) Od vymáhania zvýšených nákladov výkonu trestu určených podľa odsekov 1 a 3 možno trvale upustiť, ak tak umožňuje osobitný predpis.^{7g)}

(7) Ak odsúdený zomrel, pri vymáhaní zvýšených nákladov výkonu trestu sa postupuje podľa osobitného predpisu.^{7h)}

(8) Podrobnosti o výške zvýšených nákladov výkonu trestu a ich náhrade ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

Oddiel 14

Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 64

Postupne uložené doteraz celkom nevykonané tresty sa považujú z hľadiska výkonu trestu za trest jediný.

§ 66

(1) Výkon rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť nahradiť škodu podľa § 32, zavinené náklady výkonu trestu podľa § 60b a zvýšené náklady výkonu trestu podľa § 60c, vykonáva zrážkami zo mzdy alebo prikázaním pohľadávky podľa osobitných predpisov⁸⁾ generálne riaditeľstvo zboru alebo ten ústav, ktorý pohľadávku spravuje.

(2) Podľa odseku 1 sa postupuje aj pri náhrade trov spojených s výkonom väzby a zvýšených nákladov výkonu väzby.⁹⁾

(3) Na konanie vo veciach výkonu trestu, o ktorých rozhoduje generálne riaditeľstvo alebo ústav, vzťahujú sa všeobecné predpisy o správnom konaní,¹⁰⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 66a

(1) Ak sa odsúdenému prizná sociálne vreckové za kalendárny mesiac alebo časť kalendárneho mesiaca pred 1. septembrom 2002, jeho výška a spôsob sa určia podľa doterajších predpisov.

(2) Ak odsúdený požiadal pred 1. septembrom 2002 o nákup potravín, vecí osobnej potreby alebo vykonanie finančných operácií a o žiadosti nebolo ešte rozhodnuté, postupuje sa podľa tohto zákona. Ak o žiadosti bolo už rozhodnuté, pri nákupe a finančných operáciách sa postupuje podľa doterajších predpisov.

(3) Ak odsúdený zavinené spôsobil škodu na majetku štátu v správe ústavu podľa § 32 pred 1. septembrom 2002 a o škode riaditeľ ústavu ešte nerozhodol, žaloba nebola podaná na súd alebo súd ešte nerozhodol, postupuje sa podľa doterajších predpisov.

(4) Ak odsúdený nastúpil na výkon disciplinárneho trestu celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia alebo umiestnenia do samoväzby pred 1. septembrom 2002 a výkon disciplinárneho trestu trvá aj po 1. septembri 2002, trovy výkonu trestu sa vypočítajú oddelene. Doba od nástupu do výkonu disciplinárneho trestu celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia alebo umiestnenia do samoväzby do zrušenia doteraz platných osobitných predpisov sa odsúdenému na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu predpíše ako pohľadávka zboru vo výške

ustanovenej podľa doterajších predpisov a doba výkonu disciplinárneho trestu celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia alebo umiestnenia do samoväzby od 1. septembra 2002 až do doby ukončenia výkonu disciplinárneho trestu celodenného umiestnenia alebo umiestnenia do samoväzby sa odsúdenému predpíše podľa § 60b ods. 1 a 7.

(5) Ak odsúdený pred 1. septembrom 2002 zavinil, že z jeho pracovnej odmeny alebo z nemocenského nemohli byť vykonané zrážky na úhradu trov výkonu trestu podľa § 65 ods. 1 až 3, a o tých riaditeľ ústavu ešte právoplatne nerozhodol pred 1. septembrom 2002, predpíšu sa odsúdenému po 1. septembri 2002 ako pohľadávka zboru vo výške ustanovenej podľa doterajších predpisov.

(6) Ak dôvod uvedený v odseku 5 vznikol pred 1. septembrom 2002 a trvá aj po 1. septembri 2002, odsúdený je povinný nahradiť zavinené náklady výkonu trestu; tieto náklady sa vypočítajú oddelene. Doba od vzniku dôvodu podľa odseku 5 sa odsúdenému na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu predpíše ako pohľadávka zboru vo výške ustanovenej podľa doterajších predpisov. Doba podľa odseku 5 od 1. septembra 2002 až do doby ukončenia podľa odseku 5 sa odsúdenému predpíše podľa § 60b ods. 2 až 7.

(7) Odsúdený nie je povinný nahradiť úroky z omeškania zo zostatku neuhradenej pohľadávky zboru požadovaných podľa osobitného predpisu⁷⁾ a podľa § 60b ods. 9 a § 60c ods. 5 od 1. septembra 2002.

§ 71

(1) Tresty odňatia slobody nepresahujúce 1 rok uložené vojakom v základnej službe sa môžu vykonať aj vo vojenských nápravných útvaroch.

(2) Ministerstvo obrany Slovenskej republiky po dohode s ministerstvom a generálnym prokurátorom Slovenskej republiky vydá všeobecne záväzným právnym predpisom Poriadok výkonu trestu odňatia slobody vo vojenskom nápravnom útvare. Na prerušenie výkonu takého trestu, upustenie od výkonu zvyšku takého trestu a podmienené prepustenie z výkonu takého trestu sa obdobne použijú ustanovenia oddielov 8 a 9 tohto zákona.

(3) Ak odsúdený vo vojenskom nápravnom útvare sústavne a závažným spôsobom porušuje ustanovený poriadok alebo disciplínu pri výkone trestu alebo ak spácha pri výkone trestu trestný čin, súd môže rozhodnúť, že zvyšok trestu sa vykoná v nápravnovýchovnom ústave; v takom prípade súčasne rozhodne, do ktorej nápravnovýchovnej skupiny sa odsúdený zaradi.

(4) Pokiaľ je zrejmé, že odsúdený, ktorý vykonáva trest vo vojenskom nápravnom útvare, bude pred jeho vykonaním prepustený z činnnej služby a ak nie sú splnené podmienky pre upustenie od výkonu zvyšku trestu alebo pre jeho podmienené prepustenie na slobodu, súd rozhodne, že dňom prepustenia z činnnej služby sa odsúdený pre výkon zvyšku trestu preraď do nápravnovýchovného ústavu a zaradi ho spravidla do prvej nápravnovýchovnej skupiny.

§ 72

(1) Ministerstvo po dohode s generálnym prokurátorom Slovenskej republiky vydá všeobecne záväzným právnym predpisom Poriadok výkonu trestu odňatia slobody.

(2) Minister spravodlivosti sa splnomocňuje dávať súhlas na overovanie nových, od tohto zákona odchýlných metód pri zaobchádzaní s odsúdenými, pokiaľ uplatnenie takých metód znamená pre odsúdených zmiernenie obmedzenia ich občianskych práv.

§ 72a

V priebehu výkonu trestu možno tiež vykonávať súdom uložené ochranné liečenie; bližšie podmienky a spôsob výkonu ochranného liečenia ustanoví ministerstvo spravodlivosti po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 74

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. augustom 1965.

Čl. II

Pôsobnosť a splnomocnenia ministra (ministerstva) vnútra v otázkach výkonu väzby, výkonu trestu odňatia slobody a Zboru nápravnej výchovy, obsiahnuté v iných skôr vydaných zákonoch a právnych predpisoch, prechádzajú na ministra republiky, ktorý vykonáva štátnu správu súdov.

Novotný v. r.

Laštovička v. r.

Lenárt v. r.

*) Ide o splnomocnenia obsiahnuté v týchto zákonoch:
zákon č. 88/1952 Zb. o materiálnom zabezpečení príslušníkov
ozbrojených síl,
zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov,
zákon č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení,
Zákonník práce č. 65/1965 Zb.,
zákon č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu,
vyhláška č. 46/1966 Zb. o opatreniach proti prenosným
chorobám."

1) § 3 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 156/1993 Z. z. o výkone väzby.

1a) Oznámenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky o vydaní úpravy z 24. novembra 1977 č. Z-3480/1977-B/3-04 o hygienických požiadavkách na zriaďovanie a prevádzku hromadných ubytovní, publikované v čiastke 17 Zbierky zákonov z roku 1978.

1b) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov, zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, zákon č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení neskorších predpisov.

1c) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

1d) § 2 písm. a) zákona č. 125/1998 Z. z. o životnom minime a o ustanovení súm na účely štátnych sociálnych dávok v znení neskorších predpisov.

1e) § 41 ods. 2 Trestného zákona.

2) § 33, § 41 ods. 2, § 165 a § 166 ods. 2 Trestného poriadku.

2a) § 7 písm. a) bod 1 až 8 zákona č. 100/1988 Zb.

2b) Zákon č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

2c) Napríklad Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

2d) Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách.

3) Napríklad § 148 Zákonníka práce.

3a) Čl. 18 ods. 2 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.

3b) Čl. 2 ods. 2 písm. c) oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 506/1990 Zb. o dojednaní Dohovoru o nútenej alebo povinnej práci.

3c) Napríklad Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

4) § 97 Zákonníka práce.

4a) Zákon č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov.

4b) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.

4c) Zákon č. 366/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

4d) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov.

4e) Napríklad § 11 písm. b) bod 1 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení neskorších predpisov.

4f) § 278 Občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č. 451/2002 Z. z.

- 4g) § 114 a 142 zákona č. 100/1988 Zb.
- 4h) § 105 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 451/2002 Z. z.
- 7b) Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.
- 7c) Napríklad § 24 zákona č. 54/1956 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 7d) § 24 a 47 zákona č. 54/1956 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 7e) § 46 a 53 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 7f) § 6 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.
- 7g) § 6a ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 7h) § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka.
- 7i) § 161 až 166 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 7j) § 38 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 125/1994 Z. z., ktorou sa vykonáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody.
- 8) § 71 až 80 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 9) § 152 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, § 27 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 156/1993 Z. z. o výkone väzby v znení zákona č. 451/2002 Z. z.
- 10) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z.

